

แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

กัลยา แสงเรือง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการงานวิชาการด้านหลักสูตรสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการและการพัฒนาอาจารย์ และ 2) ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่นำไปสู่การพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา/อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ 165/30 คน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 54/24 คน วิทยาลัยการฝึกหัดครู 150/34 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 215/22 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 154/42 คน นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจากการสนทนากลุ่มจากนักศึกษา อาจารย์ ตัวแทนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มละ 10 คน นำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปว่า 1) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาอุปสรรคและความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานวิชาการด้วยหลักสูตรสาขาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบริการวิชาการ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับอาจารย์มีความคิดเห็นด้านหลักสูตรสาขาวิชาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลางส่วนเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าการจัดห้องเรียนไม่เหมาะสมกับนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอและชำรุด 2) ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ โดยสรุปจากอุปสรรค ปัญหา ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและบริบทที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตรสาขาวิชา ควรมีหลักสูตรที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของบริบทและสังคมที่เปลี่ยนแปลง และมีกลไกการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ด้านการวัดและประเมินผล

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

E-mail : kallayas@hotmail.com

ควรมีระบบกลไกและมาตรการที่ชัดเจนทั้งนักศึกษาและอาจารย์ ด้านการบริการวิชาการ ควรมีแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านกระบวนการผลิตบัณฑิต ด้านการพัฒนาอาจารย์ ควรมีสื่อ เครือข่ายและกลไกในการสนับสนุนอาจารย์ทางด้านจิตวิญญาณความเป็นครูและความเป็นผู้นำทางวิชาการกับชุมชน

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ การบริหารจัดการงานวิชาการ

Phranakhon Rajabhat University Academic Management Strategy Development

Kallaya Sangruang*

Abstract

The purposes of the research were: 1) to investigate problems, obstacles, and opinions about academic management strategies regarding curriculum and study programs, instructional management, assessment and evaluation, academic services, and teaching professional development, and 2) to survey suggestions for strategic plan development of academic affair management of Phranakhon Rajabhat University. A questionnaire was used to collect data from the samples comprising 165 of the students and 30 of the lecturers from the Faculty of Management Sciences, 54 of the students and 24 of the lecturers from the Faculty of Industrial Technology, 150 of the students and 34 of the lecturers from the College of Teacher Education, 215 of the students and 22 of the lecturers from the Faculty of Humanities and Social Sciences, and 154 of the students and 42 of the lecturers from the Faculty of Science and Technology. The data were analyzed by using mean, and standard deviation. The focus-group discussions were conducted on 10 persons in each of these four groups: students, lecturers, administrators, and supporting staff. The content analysis was performed to analyze the qualitative data.

The research findings revealed as follows: 1) The students' opinions on the aspects of the curriculum and study programs, assessment and evaluation and academic services were at moderate levels. The lecturers' opinions on the curriculum and study programs were at high levels, and those on the other mentioned aspects were at moderate levels, 2) Suggestions for the strategic plan development of academic affairs regarding obstacles, problems, and opinions offered by the samples, and related research and contexts were summarized as follows:

* Assistant Professor, Department of Chemistry, Faculty of Science and Technology, Phranakhon Rajabhat University
E-mail : Kallayas@hotmail.com

The curriculum and study programs: A variety of study programs should be offered to serve the social needs and social changes. Besides, the curriculum management mechanism should be employed.

The instructional management: Teachers' instruction should be presented in various ways and based on student-centered activities.

The assessment and evaluation: Clear mechanism and measures for both students and lecturers should be developed.

Academic services: Strategic plans of each faculty in order to produce qualified graduates should be devised.

Teaching professional development: There should be materials, networks, and mechanism supporting of teacher spirit and promoting academic leadership for society.

Keywords: Strategic development plan, Academic affair management

บทนำ

แนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 24) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การสอน วิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ การแสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา : 2549)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 ยังได้กำหนดบทบาท หน้าที่ของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นดัง มาตรา 7 และกำหนดบทบาทหน้าที่ตามมาตรา 8 ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครได้ปฏิบัตินิติภารกิจตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาและตาม พรบ.มหาวิทยาลัยราชภัฏ มาตรา 7 และมาตรา 8 ถึงแม้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจะมีความพยายาม ในการบริหารจัดการงานวิชาการให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเป็นเลิศทางวิชาการเพียงใดก็ตาม ก็ยังพบจุดอ่อนที่ต้องแก้ไขเพื่อการพัฒนาต่อไป

จุดอ่อนสำคัญประการหนึ่ง คือ การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครมีหลักสูตรจำนวนมาก จึงต้องควบคุมกำกับ ดูแล ให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เป็นอีกสิ่งหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัยต้องติดตามเพื่อการพัฒนาโดยต้องพัฒนาทั้ง หลักสูตร ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาแนวทาง การพัฒนา กลยุทธ์ การบริหาร จัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและปรับปรุง การบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้านหลักสูตรสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่

ต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้านหลักสูตรสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 1,354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานวิชาการและแนวคำถามในการสนทนากลุ่มรวม 6 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบบมาตรวัดค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (five point Likert scale) และคำถามปลายเปิด (open-ended question)

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 หลักสูตรสาขาวิชา

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล ด้านที่ 4 การบริการวิชาการ และด้านที่ 5 การพัฒนาอาจารย์

3. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

4. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์

5. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับนักศึกษา

6. แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ

ในการสร้างเครื่องมือวิจัย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิชาการ

2. สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัยโดยศึกษาจากแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (พิชิต ฤทธิ์จัญญะ และคณะ. 2550)

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ประชากรกลุ่มที่ 1

1. แจกแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา

2. สอนหนักกลุ่ม โดยใช้แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับนักศึกษา

ประชากรกลุ่มที่ 2

1. แจกแบบสอบถามความคิดเห็นของกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำ

2. สอนหนักกลุ่ม โดยใช้แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำ

ประชากรกลุ่มที่ 3 สอนหนักกลุ่ม โดยใช้แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประชากรกลุ่มที่ 4 สอนหนักกลุ่ม โดยใช้แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาหาค่าอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จากนักศึกษาและอาจารย์ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มมีข้อค้นพบดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษารวม 5 คณะ

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย 152 คน สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 มากที่สุด

ผลรวมด้านหลักสูตรสาขาวิชา พบว่าอยู่ในระดับมาก หมายถึง ด้านหลักสูตรสาขาวิชา มีประโยชน์ต่อนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนระดับมาก หมายถึง นักศึกษาได้ทำงานเป็นทีมและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การวัดและประเมินผลระดับมาก หมายถึง อาจารย์มีการชี้แจงจุดประสงค์ และแนวการประเมินผลการเรียน การบริการวิชาการแบ่งเป็น สำนักวิทยบริการ ระดับปานกลาง หมายถึง ช่วงระยะเวลาการให้บริการเหมาะสม ศูนย์พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศระดับปานกลาง หมายถึง มีระเบียบการให้บริการชัดเจน สำนักส่งเสริมวิชาการ ระดับปานกลาง หมายถึง คู่มือ นักศึกษามีรายละเอียดและขั้นตอนที่ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ระดับปานกลาง หมายถึง มีระเบียบการให้บริการชัดเจน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจารย์รวม 5 คณะ

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์หญิงมากกว่าอาจารย์ชาย 20 คน วุฒิปริญญาโท ตำแหน่งอาจารย์และเป็นอาจารย์ประจำมากที่สุด มีประสบการณ์การสอนมากที่สุด 6 -10 ปี

ผลรวมด้านหลักสูตรสาขาวิชา ระดับมาก หมายถึง มีแผนการเรียนตลอดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ระดับมาก หมายถึง มีการแจกประมวลการสอนให้แก่นักศึกษา การวัดและประเมินผล

ระดับมาก หมายถึง การวัดและประเมินผล
ยัตวิตถุประสงค์การเรียนการสอนเป็นหลัก
การบริการวิชาการ แบ่งเป็น สำนักวิทยบริการ
ระดับปานกลาง หมายถึง จำนวนโต๊ะ-เก้าอี้เพียงพอ
ศูนย์พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับ
ปานกลาง หมายถึง มีระเบียบการให้บริการที่ชัดเจน
สำนักส่งเสริมวิชาการ ระดับปานกลาง หมายถึง
ช่วงเวลาการให้บริการมีความเหมาะสม ฝ่ายทะเบียน
และวัดผล ระดับปานกลาง หมายถึง มีระเบียบการ
ให้บริการ การพัฒนาอาจารย์ ระดับปานกลาง
หมายถึง อาจารย์ได้รับการสนับสนุนให้ทำผลงาน
เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการ
สนทนากลุ่ม

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มนักศึกษา

2.1.1 ด้านหลักสูตรสาขาวิชา เนื้อหา
รายวิชาต่าง ๆ ในบางหลักสูตรเนื้อหาไม่ลึก
เท่าที่ควร ไม่ค่อยมีเวลาให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง
ในบางรายวิชาเนื้อหาไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับ
หลักสูตร ยังพบปัญหาเรื่องการลำดับรายวิชาก่อนหลัง
ควรเพิ่มรายวิชาที่สามารถนำไปใช้ได้และทันต่อ
เหตุการณ์ในปัจจุบัน บางหลักสูตรจำกัดหน่วยกิต
ทำให้ไม่ได้เรียนในบางวิชาที่สามารถนำไปใช้
ประโยชน์ในเส้นทางอาชีพได้ ปัญหาในการใช้ห้อง
ปฏิบัติการ เช่น ไม่สามารถทำการทดลองได้ทัน
ภายในเวลาทำการ ห้องปฏิบัติการไม่ได้ติดเครื่อง
ปรับอากาศ เป็นต้น นักศึกษาควรมีโอกาสในการจัด
วิชาเรียนเองเพื่อเลือกเรียนในรายวิชาที่สนใจและ
เป็นประโยชน์

2.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
การจัดกิจกรรมการสอนยังไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญในทุกรายวิชา ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายเนื้อหา
ตามหนังสือ และให้ทำแบบฝึกหัดท้ายบท บางครั้งมี
ผู้อื่นมาสอนแทน มีการเปลี่ยนเวลาเรียน นำนักศึกษา
หมู่อื่นมาเรียนร่วมด้วย กิจกรรมการเรียนการสอนมี
ความหลากหลายมาก เช่น การใช้สื่อการเรียนการ
สอนจาก power point แผ่นใส วิดีทัศน์ ตัวอย่าง
จากรุ่นพี่ การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การพานักศึกษา
ไปทัศนศึกษา การออกภาคสนาม แต่ในบางสาขา
วิชาห้องปฏิบัติการไม่มีการบำรุงรักษาที่ดีพอ ไม่
สะอาด อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น
จักรเย็บผ้า คอมพิวเตอร์สำหรับกราฟิก ซอฟต์แวร์รุ่น
ใหม่ เต้าเผาเซรามิกส์ เครื่องสตริง เครื่องขยายเสียง
ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยได้มีโอกาสในการทดลอง
ปฏิบัติจริง ห้องสตูดิโอไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ไม่มี
ห้องแสดงนิทรรศการ เป็นต้น โต๊ะ-เก้าอี้ ที่นั่ง
พักผ่อนไม่เพียงพอ ไม่แข็งแรง ชำรุดเสียหาย
คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ดีอยู่แล้ว แต่บาง
ท่านยังใช้เนื้อหาและวิธีการสอนแบบเก่า บางสาขา
วิชาอาจารย์ผู้สอนมีน้อย คนเดียวสอนหลายวิชา

2.1.3 ด้านการวัดและประเมินผล
อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการวัดผลที่หลากหลาย การวัดผล
เป็นแบบอิงเกณฑ์ มีการใช้เครื่องมือการวัดผลที่
เหมาะสม วัดผลได้จริง แต่อาจารย์ผู้สอนบางท่านมี
ทัศนคติที่ไม่ดีกับนักศึกษาจึงส่งผลต่อการประเมิน
การเรียนด้วย บางรายวิชาอาจารย์ผู้สอนส่งผลการ
เรียนช้า ไม่เปิดเผยคะแนนเมื่อนักศึกษามีข้อสงสัย

2.1.4 ด้านการบริการวิชาการพบว่า
การบริการของสำนักวิทยบริการยังใช้ระบบเก่า
ระบบค้นคว้าข้อมูลไม่ทันสมัย การจัดวางหนังสือไม่
ตรงหมวดหมู่ หนังสือและสื่อการเรียนรู้มีไม่เพียงพอ
ไม่ทันสมัย ไม่หลากหลาย บรรยายภาศภายในสำนัก

วิทยบริการแสงสว่างไม่พอ มีเสียงรบกวนจากผู้ใช้บริการ และมีสุนัขอยู่ด้านหน้า การบริการของศูนย์ ITDS ได้รับการบริการดี แต่ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนที่ไม่ม่มีจิตบริการ คอมพิวเตอร์ใช้งานได้ดีแต่บางครั้งไม่เพียงพอเนื่องจากต้องนำไปใช้เรียนด้วยระบบอินเทอร์เน็ตช้า มีไวรัสมาก การบริการของสำนักส่งเสริมวิชาการ ดำเนินงานช้า ลำดับขั้นตอนการทำงานหลายขั้นตอน สถานที่ติดต่ออยู่คนละอาคาร ควรเป็นแบบ one stop service ไม่ให้บริการในเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน สถานที่คับแคบ เจ้าหน้าที่บางคนไม่มีจิตบริการ และการบริการของฝ่ายทะเบียนและวัดผล ออกผลการเรียนผิด เครื่องตรวจสอบเกรดใช้งานไม่ได้ อาจารย์ผู้สอนบางท่านออกผลการเรียนผิดนักศึกษาต้องตามเรื่องเอง อาจารย์ส่งแก้ 1 แล้ว แต่ยังไม่ดำเนินการให้

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มอาจารย์

2.2.1 ด้านหลักสูตรสาขาวิชา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาครอบคลุมตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพราะผ่านกระบวนการตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่ยังมีบางรายวิชาที่เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย หรือยังไม่ได้ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อาจารย์ในบางสาขาวิชาขาดแคลนไม่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เปิดสอนหลายสาขาวิชา หลายภาษา

2.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ วัสดุฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ขั้นตอนการเบิกจ่ายหลายขั้นตอน ค่าเช่าไม่ทันต่อการใช้งาน บางสาขาวิชาอุปกรณ์ทันสมัยและเหมาะสมดี แต่ยังมีบางสาขาวิชาที่อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ไม่เพียงพอและคุณภาพไม่เหมาะสม

สาขาวิชาปฐมวัยไม่มีห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนขาดการบำรุงรักษาอุปกรณ์ ควรมีผู้ดูแลอุปกรณ์ประจำอาคาร การจัดห้องเรียนให้อาจารย์ไม่เหมาะสมต้องเดินไกล การจัดตารางสอบไม่สัมพันธ์กับรายวิชา รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนมีภาระทั้งงานสอนและงานบริหาร ควรเพิ่มบุคลากรสายสนับสนุนมาทำงานด้านบริหารแทน สำหรับกระบวนการผลิตและพัฒนาเอกสาร/ตำราอาจารย์ต้องดำเนินการพิมพ์เองทำให้ลงทุนสูงและเสียเวลา ควรมีศูนย์รับพิมพ์ตามคู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการและเป็นตัวแทนจำหน่าย สถานที่ตั้งของสำนัก/ศูนย์ บางแห่งไม่เหมาะสมต่อการติดต่อประสานงาน

2.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีกรรมการพัฒนาข้อสอบหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางคอยดูแล/ตรวจสอบ การวัดและการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ได้พบปะปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หรือนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มีต่อสาขาวิชา

2.2.4 ด้านการบริการวิชาการ พบว่า สำนักวิทยบริการอยู่ไกล ไม่สะดวก สำนักส่งเสริมวิชาการ การบริการไม่สัมพันธ์ต่อเนื่องในส่วนที่เกี่ยวข้อง และฝ่ายทะเบียนและวัดผล ทำงานช้า ส่วนศูนย์ ITDS มีการบริการดี

2.2.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ พบว่า การอนุญาตให้อาจารย์ประจำตามสัญญาไปเรียนในเวลาราชการ แล้วนำงานส่วนตัวมาให้นักศึกษาทำ ทำให้มีผลกระทบต่อนักศึกษา เกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะทำผลงานทางวิชาการมีความเข้มงวดมากโดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลา เสนอผล

งานวิชาการไปแล้วถูกตีกลับ เสนอให้มีพี่เลี้ยงคอยดูแลแนะนำ มหาวิทยาลัยควรมีการทำข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ การปรับปรุงหลักสูตรหรือเงื่อนไขในการพัฒนาบุคลากรให้มีความเหมาะสม และให้ความสำคัญกับการตั้งใจของบุคลากร การไปต่างประเทศเหตุใดจึงต้องสอบภาษาอังกฤษทุกครั้ง เพราะบางประเทศที่ไปศึกษาดูงานไม่ใช่ภาษาอังกฤษ การฝึกอบรม การพัฒนากับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีระบบสนับสนุนหรือเอื้ออำนวย

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้บริหาร

2.3.1 ด้านหลักสูตรสาขาวิชา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. ครอบคลุมประเด็นทักษะในสาขาวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุข หลักสูตรควรมีจุดเด่นมีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบริบทของสังคมโลก การนำหลักสูตรไปใช้ อาจารย์ผู้สอนไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และบางท่านไม่มีศักยภาพในการสอนได้ตรงตามหลักสูตร และควรประเมินหลักสูตรทุกปี

2.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญเรื่องการจัดสรรบุคลากร จัดคนให้เหมาะสมกับงานและให้ความสำคัญเรื่องขวัญและกำลังใจของคนทำงาน บางคณะอุปกรณ์การสอน เครื่องมือไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณควรพิจารณาสิ่งสำคัญและความจำเป็นของแต่ละคณะ สาขาวิชาไม่ใช่คำนึงถึงนักศึกษาอย่างเดียว อาจารย์ควรตื่นตัวในการทำผลงานทางวิชาการ และนอกจากนั้นควรมุ่งมั่นการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา และให้มหาวิทยาลัยดูแลเรื่องความพร้อมของห้องเรียน อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ให้

ครบถ้วนด้วย

2.3.3 ด้านการวัดและประเมินผล รายวิชาเดียวกันต้องมีแบบทดสอบวัดและประเมินผลเหมือนกัน การให้เกรดไม่เหมาะสมของอาจารย์พิเศษ

2.3.4 ด้านการบริการวิชาการ เจ้าหน้าที่จากห้องสมุดได้มีการสอบถามไปยังอาจารย์ว่าต้องการหนังสืออะไรแต่มีการตอบกลับจากอาจารย์น้อยมาก ควรมีห้องสมุดประจำคณะ ระบบอินเทอร์เน็ตควรพร้อมใช้งาน ควรเข้มงวดต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เช่น การชำระค่าลงทะเบียนนักศึกษา ค่าเช่ามีผลทำให้เกิดปัญหาต่อหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายการเงิน ฝ่ายทะเบียน อาจารย์ผู้สอน การทำงานซ้ำหลายครั้งต่อการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน

2.3.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ทางมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาอาจารย์หลายรูปแบบ เช่น การเขียนผลงานวิชาการ การวิจัย การอบรม สัมมนาต่าง ๆ ให้อาจารย์นำความรู้ที่ได้รับมาใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนทำให้เกิดประสิทธิภาพ

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มเจ้าหน้าที่

2.4.1 ด้านหลักสูตรสาขาวิชา อาจารย์บางส่วนสอนนอกตารางทำให้การประสานงานหรือข้อมูลแจ้งนักศึกษาไม่ตรงกับที่เป็นแนวปฏิบัติ การจัดห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาและห้องปฏิบัติการ อาจารย์ที่ปรึกษาไม่หาคำแนะนำนักศึกษาทั้งที่สำนักส่งเสริมวิชาการได้แจ้งรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาขาดข้อมูลจึงต้องมาถามเจ้าหน้าที่ซ้ำหลายครั้ง และก็ไม่ใส่ใจทำให้ปฏิบัติผิดหลายครั้ง การบริการอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอและส่วนใหญ่ชำรุดใช้งานไม่ได้ โดยเฉพาะ

โปรเจคเตอร์ รวมทั้งโต๊ะและเก้าอี้

2.4.2 ด้านการวัดและประเมินผล คณะได้ส่งการแก่เกรดของนักศึกษาไปยังฝ่ายทะเบียนล่าช้า นักศึกษาไม่อ่านคู่มือ นักศึกษาและไม่พบอาจารย์ที่ปรึกษาทำให้ไม่เข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และใช้วาจาไม่สุภาพ ไม่ใส่ใจกฎระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติ

2.4.3 ด้านการบริการวิชาการ นักศึกษาใหม่ได้บัตรนักศึกษาช้า ปัญหาการขโมยทรัพย์สินกันเอง การทำลายและขโมยหนังสือเครื่องมือและอุปกรณ์ ตรวจจับขารุดเสียหาย ควรปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วกว่าเดิม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อผลรวมด้านหลักสูตรสาขาวิชาระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์สรุปรวมทุกด้านเฉลี่ยระดับปานกลาง สำหรับนักศึกษาได้ผลรวมด้านหลักสูตรสาขาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ระดับปานกลาง สรุปรวมทุกด้านเฉลี่ยระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทลักษณ์จันทร์ศรี (2547) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดบริการทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต และด้านความร่วมมือทาง

วิชาการ ผลการวิจัยพบว่าทัศนะของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่นิสิตเห็นด้วยในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ กรุณา รามัญจิต (2548) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระมหาศักดิ์ดีชนะชัย (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลางกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของพระนิสิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าพระนิสิตมีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งยังสอดคล้องกับ วินัสริน อนุสรศักดิ์ (2550) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันการบิณพลเรือน สังกัดกระทรวงคมนาคม ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการบริการวิชาการ และด้านพัฒนาอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า

โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักสูตรสาขาวิชา

1.1.1 มีการประเมินสำรวจวิจัยหลักสูตรทุกรูปแบบหลักสูตรและทบทวนทุกรายปี

1.1.2 ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเน้นการปฏิบัติจริง

1.1.3 เพิ่มศักยภาพในการผลิตบัณฑิตในสาขาที่เป็นความต้องการของสังคม

1.1.4 สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อสร้างความเข้าใจในศักยภาพของมหาวิทยาลัยและคุณภาพของนักศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.2.1 พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีความหลากหลายกลุ่มเล็ก โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2 พัฒนาเทคโนโลยีและสิ่งอื่น ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เช่น ระบบการลงทะเบียนแบบออนไลน์ ฯลฯ

1.2.3 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน เช่น สภาพห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ และบรรยากาศให้เหมาะสมในแต่ละหลักสูตร

1.2.4 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลงานวิชาการของอาจารย์ซึ่งจะมีผลต่อการ

จัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล

1.3.1 มีการวัดและประเมินผลเป็นระบบและเป็นมาตรฐานทุกรายวิชา

1.3.2 คณะต้องกำกับ ติดตาม กระบวนการและขั้นตอนของการวัดผลและประเมินผลพร้อมทั้งชี้แจงให้นักศึกษาทราบทุกขั้นตอน

1.3.3 คณะต้องมีการประชุมสัมมนาอบรมการวัดผลด้วยวิธีที่หลากหลายของแต่ละลักษณะวิชาเพื่อนำไปสู่การประเมินผลที่ยุติธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้

1.4 ด้านการบริการวิชาการ

1.4.1 การบริการวิชาการที่เป็นแบบ one stop service

1.4.2 การพัฒนารูปแบบงานการบริการวิชาการที่หลากหลาย

1.4.3 การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการให้บริการทางวิชาการ

1.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์

1.5.1 พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เทคนิควิธีสอน การวัดประเมินผล การผลิตสื่อจิตวิทยาในชั้นเรียน

1.5.2 พัฒนาสมรรถนะของอาจารย์และบุคลากร

1.5.3 บูรณาการงานวิจัยเพื่อพัฒนางานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการนำไปสู่ความสำเร็จ (KSF) ในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร”

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่อง “ผลการ

ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร พ.ศ. 2553- 2557”

การบริหารจัดการงานวิชาการในยุคการเปลี่ยนแปลง
เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่อง “บทบาท
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้านกลยุทธ์

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เมธิทิปส์.
- กรุณา รามัญจิต. (2548). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ในมหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม.
- ฉันทลักษณ์ จันทรศรี. (2547). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาศักดิ์ดา ชนะชัย. (2548). สภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย ส่วนกลางกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของพระนิสิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม).
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547. (2547, 14 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ
23 ก.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ และคณะ. (2550). การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พ.ศ.2553-2557. [แผ่นพับ].
กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- วินัสริน อนุสรศักดิ์. (2550). การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันการบิณพลเรือน
สังกัดกระทรวงคมนาคม.
- Wilson, C. L. (1989). An analysis of a direct instruction product in teaching world problem-Solving
to learning disabled student. *Dissertation abstracts international*. 50(02A) : 416.